

Milí bratři, milé sestry,

dnes tedy nasloucháme samému závěru „deseti slov“, která Hospodin daroval svému lidu. Ano, daroval – z lásky. Těchto deset slov Božích je především obrovský dar „shůry“, díky kterému církev může procházet dějinami. Desatero není žádný obojek nebo ohlávka, kterými by nás Bůh chtěl zkotit. Není to ani klec, která by nám znemožňovala volný pohyb či vzlet. Pokud máme užít nějaký přírůbek, pak je Desatero spíše kompas, podle kterého se církev orientuje na cestě za Bohem. Kompas, bez kterého by se Boží lid už dávno zatoulal, sešel z té pravé cesty.

Svoboda, kterou nám Bůh dal, když nás vysvobodil z hříchu skrze svého Syna Ježíše - to je něco úžasného. Svoboda se ale většinou zaměňuje se svévolí. Dělán si, co chci a jak chci, kdy chci a kde chci. To je dnešní výklad svobody, rozšířený jako mor.

Proto člověk, Bohem skutečně osvobozený, si nechce dělat, co sám uzná za vhodné. Ten, kdo na vlastní kůži zakusil Boží milostivý zásah, ví, že je dobré a nutné držet se Božích rad, nechat se jimi vést. V opačném případě lidská svoboda dlouho nevydrží. Rozplyne se jako vánek. A člověk upadne do otroctví svého vlastního já, svých pudů. Anebo naopak podlehe diktátu dnešní společnosti.

A dnes nám tedy Hospodin promlouvá do srdce svým posledním, desátým přikázáním: *Nebudeš dychtit po domě svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.*

Toto přikázání nám může znít archaicky, zastarale. Vždyť dnes bychom určitě zmínili nejprve ženu – a až poté dům. Připadá nám toto pořadí trochu nedůstojné vůči ženám. A co se týče otroků a otrokyň a býků a oslů – otroky nevlastníme z principu a chov hospodářských zvířat už také není, co býval.

Ale na druhou stranu: Copak se tím celé přikázání stává nedůvěryhodným? Copak tato jeho zastaralost znamená, že se jím nemusíme vážně zabývat? Copak lidé, poté co odstranili otroctví a začali nakupovat v supermarketech, snad přestali „dychtit“? Moderní člověk 21. století už po ničem a nikom nedychtí? Jistěže ne! Dychtivost, žádostivost – to je hřích, do kterého upadá člověk neustále, ať už na úsvitu či na sklonku civilizace.

Tak tedy: *Nebudeš dychtit.* Zde Bůh mluví hluboko do našeho srdce. Zatímco v předchozích přikázáních nás varoval před našimi činy... Zatímco v předešlém přikázání nás varoval před našimi slovy... Nyní nás varuje před našimi myšlenkami, před temnými kouty našeho srdce.

Ale ptejme se hned zkráj: Je veškeré dychtění špatné? Určitě ne! Náš Bůh má daleko třeba k buddhismu, kde vlastně žádná vášně není dobrá. A lidé Písma, stejně jako křesťanští svědci – to jsou často lidé silných vášní a tužeb.

Proto dychtění a žádostivost musíme nějak rozlišit. Podle mě jsou dvě měřítka, podle kterých celkem snadno rozpoznáme, zda naše dychtivost je dobrá nebo zlá.

Tím prvním měřítkem je ohled na bližního. Pokud svou dychtivostí škodíme druhému, pokud mu komplikujeme život, pak je špatná. Pokud za každou cenu chci mít post mého spolupracovníka a budu dělat vše proto, abych jej z jeho pozice vyštípál, pak samozřejmě nedělám nic dobrého. Pokud se ale budu snažit v práci být povýšen, a proto budu studovat a budu pilný a poctivý na pracovišti, pak má dychtivost rozhodně špatná není.

Tím druhým měřítkem je ohled na Boha. Pokud se naše dychtivost zaměřuje spíše na věci a osoby než na Hospodina, pak se z ní stává modloslužba. Když nám cokoli z tohoto světa zatemní rozum natolik, že už netoužíme po ničem jiném – a dokonce i Hospodin začne hrát v našem životě druhé housle - pak je naše dychtivost špatně namířená. Zkrátka: věřící člověk má mít své žádosti odstupňované.

Jak se říká v Ž 19: *Rozkazové Hospodinovi přímí, obveselující srdce, přikázání Hospodinovo čisté, osvčující oči. Mnohem žádostivější jsou než zlato, a než mnoho ryzího zlata...* (Ž 19,9.11) A podobně to vyjádřil Augustin: *Stvořil jsi nás, Bože, pro sebe, a neklidné je naše srdce, dokud nespočine v Tobě.*

Milí bratři, milé sestry, sami jistě víte, že dychtění není jen záležitostí srdce. Že se žádostivost nakonec neodehrává jen v naší duši. V biblickém slova smyslu „dychtit“ znamená toužit v srdci – ale ty své tužby také uskutečňovat. Dychtí ten, kdo nejprve touží po majetku svého bližního, a poté jej třeba ukradne, zcizí.

Hospodin nám tedy dnes radí, abychom si dávali pozor na naše pocity a myšlenky, na naše touhy. Protože u nich to začíná – ale zároveň nekončí. Dychtivost se rodí v srdci člověka. Bůh nám radí, abychom všechnu nesprávnou dychtivost přinášeli pod Kristův kříž. Jedině tam zanikne, bude zničena. Jedině tak se z myšlenky nakonec nestane čin, který by mohl poškodit bližního a mě by poškodil. *Tak tedy, človče, pokud po něčem nesprávném dychtíš, udělej vše proto, abys tuto svou dychtivost nakonec neuskutečnil...*

Desáté přikázání zmiňuje dvě hlavní náplně lidské dychtivosti. Majetek a lidskou bytost. A je zajímavé, jak to v nás lidech funguje. To, co nemáme, nám přijde vždycky hodnotnější a lepší, než to, co už vlastníme. Auto mého kamaráda je vždycky rychlejší, nablýskanější, lépe vytuněné. Šaty kamarádky jsou vždycky dražší, novější, slušivější.

A s lidmi je tomu podobně. Žena mého bližního je vždycky hezčí a chytřejší a přitažlivější, než moje partnerka. Muž mé přítelkyně je vždycky vtipnější, ohleduplnější, pracovitější. Problém je, že lidské srdce se nikdy nezastaví. Když dosáhne toho, po čem dychtí a čím se užívá, bublina většinou praskne... Zjistíme, že to bylo jen pozlátko. Ale nepoučíme se! Právě naopak. V tu ránu začneme toužit po něčem jiném, větším, dražším, anebo mladším a hezčím.

A jsme schopni také někdy jít přes mrtvoly, abychom toho, po čem dychtíme, dosáhli. David - nejzbožnější izraelský král a vzor všech králů – zatoužil po Bat-šebě, manželce Uriášově. Nejen, že si ji přivlastnil a čekal s ní dítě. Nakonec zosnoval smrt jejího manžela – aby se vše jaksepatří zametlo pod koberec. Hrůzný čin, na kterém je vidět, do jakých obludností se člověk může zaplést, když si hned v zárodku neporadí a nepopere se svou žádostivostí, se svou chtivostí.

Abychom z žen nedělali jen oběti mužského chtíče a vyrovnali skóre: Jen si vzpomeňme na Potífarovu ženu, která dychtila po Josefovi, toho času správci domu jejího manžela. A protože ji, jako muž spravedlivý, neustále odmítal, v hněvu jej obvinila z pokusu o znásilnění. Což chudáka Josefa přivedlo až do vězení.

A pak ta dychtivost po majetku, stará jak člověk sám... Třeba prorok Micheáš před ní varuje: *Běda těm, kdo strojí ničemnosti, páchají zlo na svých ložích, dopouštějí se ho za jitrního světla; na to mají dost sil. Žádostivě dychtí po polích - a uchvacují, po domech - a zabírají. Utiskují muže i jeho dům, člověka i jeho dědictví. Proto praví Hospodin toto: Hle, já na tu čeled' strojím zlo, z něhož nevyvléknete své šije. Přestanete chodit povýšeně, bude to zlý čas.* (Mi 2,1-3)

A podobně i apoštol Pavel: *Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení. A proto vyznává: Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství.* (1Tm 6,5.10)

Jak tedy s touto dychtivostí máme bojovat? Jak jí máme čelit? Ten první způsob jsme už naznačili: Vytrhávat kořínky dychtivosti hned zkraje – a přinášet je v modlitbách pod Kristův kříž. Tam se jim ani vláhy, ani úrodné půdy nedostane. Tam definitivně uschnou.

Ale můžeme se této dychtivosti postavit i pozitivně a jaksi ofenzivně, útočně. Apoštol Pavel křesťanům radí: *Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás.* (1Te 5,18) Vzdávat Bohu díky za jeho dílo spásy může křesťan za všech okolností. Ať už se mu daří, anebo nedaří. Ať je zdravý, anebo nemocný. Ať už má hluboko do kapsy, anebo naopak zrovna plné kapsy. Ať je zaměstnaný, anebo nezaměstnaný. Ať má hodného a milého a ohleduplného partnera, anebo jenom toho partnera.

Vzdávání díky našemu Bohu za všechno, co pro nás učinil, že nás vede ve své milosti do svého království – ať se děje, co se děje – to je skvělý lék proti dychtivosti a žádostivosti.

To je tedy první návod, jak jít do protiútoků. Tím druhým je vztah k bližním. Nesobecká láska, která *nehledá vlastního prospěchu*, ale naopak prospěchu bližního. Hospodin nám neradí jen umrtvit nepravou dychtivost a žádost, ale milovat naše bližní.

Když se druhým daří, máme jim to ze srdce přát a radovat se spolu s nimi. A když se jim nedaří, budeme spolu s nimi plakat a za ně se modlit a jim pomáhat. Vždyť jak často to lidé dělají právě naopak! Druhému se vede skvěle a oni jsou naštvaní... A pak se mu dařit přestane, a oni se z toho potajmu radují...

Miluj bližního svého, jako sebe samého – to je nakonec ten nejlepší návod, jak zatočit s naší dychtivostí. Když se zaměříme na naše bližní, nezbude nám ani čas, ani síla na sobeckou žádostivost.

Milí bratři, milé sestry, Bůh nám dnes doporučuje, abychom se postavili naší špatné dychtivosti. Ale nejen to. On sám umí darovat přející a prostorné srdce, které nebude dychtit po druhých, ale bude dychtit druhé milovat. A právě o toto přející a prostorné srdce nyní společně našeho Pána prosme:

Hospodine, jsme si vědomi toho, že nás kolikrát opanují naše žádosti a tím přicházíme o svobodu, kterou jsi nám vydobyl. A tak tě prosíme: Stvoř nám čisté srdce, které bude schopno dnes a denně milovat bližní. Obnov v nás ducha přímého, abychom druhým nezáviděli, co sami nemáme, abychom byli spokojeni s tím, co nám dáváš, abychom dychtili především po vztahu s tebou. Skrze Ježíše, našeho Pána. Amen.